

Datum
2022-05-12

Diarienummer
KS-2022/620.121

Handläggare
Roger Kilman
Roger.Kilman@huddinge.se

Valnämnden

Antal röstmottagare på röstmottagningsställe i Huddinge kommun vid de allmänna valen 2022

Förslag till beslut

Valnämndens beslut

1. Valnämnden beslutar att antal röstmottagare som tjänstgör i vallokal är åtta per valdistrikt inklusive ordförande och vice ordförande.
2. Valnämnden beslutar att en rösträknare per valdistrikt tjänstgör från klockan 20.00 på valdagen. Rösträknarens uppgift är att ha fokus på rösträkningen och att stötta ordföranden i rösträkningens tillvägagångssätt.
3. Valnämnden beslutar att det i röstningslokalerna tjänstgör en till tre arbetsledare efter behov i syfte att avlasta valkansliet med vissa arbetsuppgifter.
4. Valnämnden beslutar att rekrytera 140 reserver till röstmottagningen. Reserverna förbinder sig att vara tillgängliga för valnämnden från och med kl. 07.00 till och med kl. 10.00 för att reserversättning ska utgå.

Sammanfattning

Enligt Valmyndigheten bör valnämnder inför val 2022 förbereda sig på en ökad hantering av köer. Detta är en följd av vallagsändringen om insynsskyddade valsedelställ. Vidare har Valmyndigheten signalerat vikten av en ökad beredskap när det gäller säkerhet.

För att säkerställa att röstmottagningen sker på ett korrekt och säkert sätt samt hantera utökade arbetsuppgifter föreslås valnämnden bemannas med totalt åtta röstmottagare per vallokal. Valkansliet gör bedömningen att de som hanterar köer och vägleder väljare ska ha kunskap om hela röstmottagningsprocessen och att samtliga i valdistriktet får en likvärdig utbildning.

För att rösträkningen efter stängning av vallokal ska ske så effektivt som möjligt föreslås att en rösträknare per valdistrikt tjänstgör från kl. 20.00 på valdagen. Rösträknaren ska ha fokus på rösträkningen och att stötta ordföranden i rösträkningens tillvägagångssätt.

För att avlasta valkansliet med vissa praktiska frågor kring förtidsröstningen ser valkansliet ett fortsatt behov av arbetsledare i röstningslokalerna. I val 2022 är behovet i röstningslokalerna en till tre arbetsledare beroende på lokalens beräknade besöksfrekvens.

För att klara de avhopp som vanligtvis förekommer bland röstmottagare föreslås att 140 reserver rekryteras. Valnämndens tidigare beslut om ersättning för jourreserver på 500 kronor föreslås fortsätta gälla med ändringen att samtliga reserver kallas reserver och inte jourreserver. Reserver som bekräftar sitt åtagande förbinder sig att stå till valnämndens förfogande från och med kl. 07.00 och kl. 10.00 den 11 september 2022. Samtliga reserver får 500 kronor i ersättning.

Beskrivning av ärendet

Antal röstmottagare i vallokal på valdagen

På valdagen uppstod 2018 långa köer i ett flertal valdistrikt och många väljare behövde hjälp att hitta till rätt vallokal. Inför 2018 beslutade valnämnden att förstärka bemanningen i vallokalerna med en röstmottagare per distrikt. Förstärkningen innebar också att röstmottagarnas ansvarsområden utökades till att hantera köer utanför vallokalen, guida väljare till rätt vallokal och ha bättre kontroll av valsedelställen. 58 av 60 vallokaler bemannades med sju röstmottagare. Inför val 2019 infördes ett försök med att inrätta funktionen valvård för att hantera köer och guida väljare till rätt vallokal. Utvärderingen från 2019 visar på att rollen som valvård var otydlig.

Inför val 2022 bör valnämnder enligt Valmyndigheten förbereda sig på en ökad hantering av köer. Dessutom har utvärdering från val 2018 visat på att många samtal inkommer från vallokalerna om vilsna väljare. Det rapporterades även om väldigt mycket köbildning i flertalet vallokaler 2018. Dessutom framgick att många röstmottagare upplevde att trycket i vallokalerna konstant var högt i 2018 års val, till skillnad från i tidigare val.

Den åttonde röstmottagaren anses nödvändig för att klara både å ena sidan köhantering och vägledning och å andra sidan basuppdraget, det vill säga hålla ordning inne i vallokalen, ta emot röster och kontrollera valsedelställen. Dessa arbetsuppgifter blir än mer viktiga att ta hänsyn till efter vallagsändringen om insynsskyddade valsedelställ. Detta innebär en utökad bemanning jämfört med val 2018 då det var sju röstmottagare per distrikt.

Samtliga röstmottagare får en likvärdig utbildning. Valkansliet gör bedömningen att även de som hanterar köer och vägleder väljare ska ha kunskap om hela röstmottagningsprocessen. Dessutom är det mer flexibelt med en röstmottagare extra jämfört med en valvård som infördes 2019. Valvårdens uppgift var att hantera frågor från väljare och köer.

Rösträknare på kvällen i vallokal

Det är av stor vikt att rösträkningen efter stängning av vallokal sker effektivt och korrekt och kan rapporteras in så tidigt som möjligt. För att effektivisera arbetet föreslås en rösträknare per valdistrikt tjänstgöra från kl. 20.00 på valdagen.

Rösträknaren ska ha fokus på rösträkningen och att stötta ordföranden i rösträkningens tillvägagångssätt. Följaktligen planeras utbildningen för rösträknare att ha detta fokus.

Arbetsledare i röstningslokal under förtidsröstningen

För att lösa problem kring praktiska problem kring förtidsröstningen som uppstod 2018 införde valnämnden inför val 2019 rollen som arbetsledare i röstningslokalerna. Utvärderingen från 2019 visade att detta fungerade väl. Behovet att avlasta valkansliet med arbetsledare vid förtidsröstningen fortgår. Inför val 2022 är behovet i röstningslokaler följande: de som jobbar i skift två arbetsledare, i den mest frekvent besökta lokalen tre arbetsledare och för övriga lokaler en arbetsledare.

En sammanställning av arbetsledarens ansvarsområden följer nedan:

- Schemaläggning efter ett grundschema som ges av valkansliet
- Ansvarig för att kontakta röstmottagarna innan första dagen och bestämma tid för iordningställande av lokalen
- Hämta ut nycklar/droppar och stämma av med lokalens personal om vad som gäller med larmning/låsning
- Kontaktperson för röstmottagare och hålla koll på byten av pass
- Kontaktperson till valkansliet
- Fördela arbetet mellan röstmottagarna och se till att valkansliets instruktioner följs

Valnämnden har tidigare beslutat om arvoden för röstmottagare för 2022. Arvodet för en arbetsledare beslutades till 275 kr/h och för övriga röstmottagare vid till 225 kr/h.

När det gäller antal övriga röstmottagare i förtidsröstningen beräknar kansliet att behovet av bemanning ser ut ungefär som vid tidigare val men med visst behov av förstärkning till följd av utökade öppettider eller antal lokaler samt ökat antal reserver. Bemanningen i förtidsröstningen kan komma att justeras efter valnämndens kommande beslut av röstningslokaler och öppettider.

Reserver

Erfarenheten från tidigare val visar att när valet närmar sig i tid förekommer en hel del avhopp bland röstmottagare. Även om samtliga platser kommer att vara bemannade en tid före valet behövs en rejäl buffert med reserver till röstmottagningen, i första hand till valdagen. Valkansliet bedömer att antalet reserver behöver utökas jämfört med val 2019 från cirka 100 reserver till 140 reserver. Enligt valnämndens tidigare beslut får ”jour som reserv under valdagen” 500 kronor. Detta bör fortsättningsvis gälla med ändringen att samtliga reserver kallas reserver och inte jourreserver. Reserver som bekräftar sitt åtagande och är beredda att ersätta röstmottagare på valdagen får 500 kronor i ersättning. Vidare får de 500 kronor i ersättning för deltagande i utbildning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen föreslår att valnämnden beslutar att åtta röstmottagare tjänstgör i vallokal per valdistrikt inklusive ordförande och vice ordförande.

Valnämnden föreslås besluta att en rösträknare per valdistrikt tjänstgör från klockan 20.00 på valdagen. Rösträknarens uppgift är att ha fokus på rösträkningen och att stötta ordföranden i rösträkningens tillvägagångssätt.

Vidare föreslår förvaltningen att valnämnden beslutar att det i röstningslokalerna tjänstgör en till tre arbetsledare efter behov med syfte att avlasta valkansliet med vissa arbetsuppgifter.

Förvaltningen föreslår att valnämnden beslutar att rekrytera 140 reserver till röstmottagningen och att de reserver som bekräftar sin plats får 500 kronor i ersättning.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget innebär en ökad kostnad. Denna ökning är dock att betraktas som liten i jämförelse med den totala kostnaden för röstmottagare. Den ökade kostnaden uppvägs också med det ökade statsbidraget som kommunen får som kompensation för kostnaderna som vallagsändringen innebär. Förslaget har inga juridiska konsekvenser.

Roger Kilman
Chef valkansliet

Beslutet ska skickas till

Chef valkansliet